

UZASADNIENIE

**do Zarządzenia Nr 1.2025
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 4 kwietnia 2025 r.
zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu
przyrody „Śnieżnik Kłodzki”**

W myśl art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940) dla rezerwatu przyrody, do czasu sporządzenia planu ochrony, sprawujący nadzór sporządza projekt zadań ochronnych, który opisuje istniejące zagrożenia oraz wskazuje sposoby ich eliminacji lub ograniczania.

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Śnieżnik Kłodzki” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2023 r., poz. 32) celem ochrony tego obszaru jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych najwyższego wzniesienia polskiej części Sudetów Wschodnich z roślinnością zielną reprezentującą element górski i karpacki w Sudetach.

Rezerwat przyrody „Śnieżnik Kłodzki” posiada zadania ochronne – Zarządzenie Nr 8.2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 4 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Śnieżnik Kłodzki”, obowiązujące do dnia 4 lipca 2027 r.

Zaktualizowane działania ochronne uwzględniają fakt powiększenia rezerwatu przyrody, a także oddania w 2022 r. do użytkowania wieży widokowej na szczycie Śnieżnika, punktu widokowego nad Jaskółczymi Skałami oraz wyremontowanego szlaku turystycznego „zielonego” w przebiegu zmienionym zarządzeniem Nr 6.2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 12 maja 2023 r. w sprawie wyznaczenia szlaku turystycznego „zielonego” w rezerwacie przyrody „Śnieżnik Kłodzki”.

Mając na uwadze powyższe zaistniały przesłanki do zmiany zadań ochronnych dla przedmiotowego rezerwatu przyrody w części dotyczącej zatrzymania sukcesji naturalnej poprzez użytkowanie pastwiskowe i/lub kośne oraz wycinkę (przycinanie, przerzedzenie, podcięcie) sztucznie wprowadzonej kosodrzewiny *Pinus mugo* w części szczytowej rezerwatu przyrody, stałego monitorowania różnorodności biologicznej ekosystemów nieleśnych i leśnych (gatunków i siedlisk), w tym w zakresie wydziałów leśnych 13-23-2-15-288 - b, f, g, h włączonych w 2022 roku w granice rezerwatu przyrody (siedliska przyrodnicze 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) oraz 91D0 bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne), kanalizacji ruchu turystycznego – poprzez stałe utrzymanie wyremontowanego „zielonego” szlaku turystycznego z Hali pod Śnieżnikiem na szczyt Śnieżnika, a także eliminacji „dzikich” ścieżek i zapobieganiu niszczenia cennej roślinności.

Dodatkowo w latach 2022 – 2023 zrealizowano działania z zakresu pielęgnacji młodego pokolenia drzewostanu oraz renaturyzacji zbiorowisk pochodzenia antropogenicznego poprzez przeprowadzenie zabiegów umożliwiających promocję naturalnych odnowień.

Mając na uwadze, że sukcesja, antropopresja oraz zmiany klimatyczne bez wątpienia wpływają na obniżenie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i nieleśnych (gatunków i siedlisk) rezerwatu przyrody „Śnieżnik Kłodzki” przy aktualizacji zadań ochronnych uwzględniono dane wynikające z następujących dokumentów:

- 1) ekspertyz przyrodniczych wykonanych na potrzeby opracowania planu ochrony obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016,
- 2) sprawozdań z realizacji działań ochronnych w rezerwach przyrody – Nadleśnictwo Łądek Zdrój pismo znak: ZG.7212.18.2024 z dnia 4 grudnia 2024 r. oraz Nadleśnictwo Międzyzlesie pismo znak: ZG.7212.21.2024 z dnia 31 grudnia 2024 r.;
- 3) sprawozdania z nadzoru przyrodniczego porealizacyjnego dotyczącego przedsięwzięcia pn.: „Odbudowa wieży widokowej na Śnieżniku w obrębie działki nr 370 obręb Stronie Lasy, gmina Stronie Śląskie” (M. Smoczyk, 2024 r.).

Uznano, iż działania związane ze stałym utrzymaniem „zielonego” szlaku turystycznego, wzmocnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych w sąsiedztwie szlaku jak i kopuły szczytowej Śnieżnika wpłyną korzystnie na zachowanie celu ochrony przyrody przedmiotowego rezerwatu przyrody, bowiem powyższe działania ograniczą nielegalne poruszanie się turystów poza szlakiem (m.in. skróty i dzikie ścieżki), a w ślad za tym w mniejszym stopniu będzie dochodziło do niszczenia/wydeptywania cennej roślinności.

Istotnym faktem jest, iż w sąsiedztwie szlaku turystycznego, jak i w obrębie kopuły szczytowej Śnieżnika znajduje się wiele siedlisk przyrodniczych, tj.: 4060 wysokogórskie borówczyska bażynowe *Empetro-Vaccinietum* i 6150 wysokogórskie murawy acidofilne *Juncion trifidi* (zlokalizowane w bezleśnej części kopuły szczytowej Śnieżnika) oraz 6430 ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*; 9410 górskie bory świerkowe *Piceion abietis*. Powyższe siedliska przyrodnicze stanowią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016, w granicach którego zlokalizowany jest rezerwat przyrody „Śnieżnik Kłodzki”.

W zarządzeniu, w części związanej z utrzymaniem szlaku, kanalizacją ruchu turystycznego i zatrzymaniem sukcesji naturalnej, dodano nowe działania:

- a) celem zatrzymania sukcesji naturalnej wskazano użytkowanie pastwiskowe i/lub kośne z dopuszczeniem możliwości wywiezienia i/lub pozostawienia biomasy pochodzącej z koszenia w rezerwacie przyrody (poza płatami muraw) oraz wycinkę (przycinanie, przerzedzenie, podcięcie) sztucznie wprowadzonej kosodrzewiny *Pinus mugo* oraz nalołu drzew i krzewów w obrębie muraw i borówczysk z dopuszczeniem możliwości:
 - złożenia biomasy pozyskanej w wyniku wycinki kosodrzewiny *Pinus mugo* oraz nalołu drzew i krzewów na stosy i pozostawienie do naturalnego rozkładu,
 - wykorzystania pochodzących z wycinki ściętych pni oraz gałęzi do kanalizacji ruchu turystycznego wykładając je wzdłuż linii szlaku „zielonego”,
 - pozostawienia zezrębkowanej biomasy w rezerwacie przyrody (poza płatami muraw),
- b) celem zahamowania obniżania różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i nieleśnych (gatunków i siedlisk) w wyniku sukcesji, antropopresji oraz zmian klimatycznych wskazano na potrzebę monitorowania stanu ekosystemów leśnych i nieleśnych rezerwatu przyrody po ustaleniu w formie pisemnej z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu lokalizacji i zakresu działań, jednocześnie umożliwiono montaż czujników ruchu w celu monitorowania liczby turystów odwiedzających rezerwat przyrody,

- c) celem kanalizacji ruchu turystycznego wskazano na potrzebę montażu dodatkowych drewnianych ławek oraz tablic informujących o zakazach obowiązujących w rezerwacie przyrody, w tym zakazie układania kamiennych piramid, pozostawiania śmieci, poruszania się poza wygradzonym terenem (także w okresie zimowym), jazdy na rowerze oraz o przyrodzie rezerwatu przyrody w obrębie istniejącego ogrodzenia wieży widokowej oraz w punkcie widokowym nad Jaskółczymi Skałami, jak również tablic edukacyjno-informacyjnych (w języku polskim i czeskim) i dodatkowych barier wzdłuż szlaku „zielonego”.

Powyższe rozwiązania ograniczą dostępność terenu przylegającego bezpośrednio do „zielonego” szlaku turystycznego i punktów widokowych oraz będą naprowadzały turystów na szlak lub do punktów widokowych (uniemożliwiając jednocześnie ich obejście). Dzięki powyższym zabiegom, w tym uzupełnieniu punktów widokowych oraz szlaku „zielonego” o dodatkowe bariery i tablice edukacyjno-informacyjne (w języku polskim i czeskim) w mniejszym stopniu będzie dochodziło do wydeptywania roślinności tworzącej cenne siedliska przyrodnicze.

Należy zauważyć, że z uwagi na konieczność sprawowania przez tut. organ nadzoru nad rezerwatem oraz podejmowaniem wspólnych dla terenów rezerwatu przyrody „Śnieżnik Kłodzki” oraz NPR Králický Sněžník transgranicznych działań ochronnych, po stronie tut. organu w porozumieniu z zarządcami terenu: Nadleśnictwem Łądek Zdrój, Nadleśnictwem Międzyzlesie oraz Gminą Stronie Śląskie, będzie leżało m.in. rozstrzyganie, czy dane rozwiązania będą korzystne dla rezerwatu, bądź czy należy je odpowiednio zmodyfikować.

Celem sprawowania właściwego nadzoru nad rezerwatem przyrody, na każdym etapie realizacji przedmiotowych zadań ochronnych, nałożono obowiązek ustalenia w formie pisemnej z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu lokalizacji i zakresu działań lub przedkładania sprawozdań.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Nadleśnictwo Międzyzlesie pismem znak ZG.7212.2.2025 z dnia 5.02.2025 r., Nadleśnictwo Łądek Zdrój pismem znak ZG.7212.2.2025 z dnia 11.02.2025 r. oraz Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska pismem znak DZP-WP.6201.17.2025.JB z dnia 10.03.2025 r.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
p.o. Regionalny Konserwator Przyrody
we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*